

Hvad skete der i 1939?

Brug avisens forside til at besvare følgende spørgsmål

Krigen

1. Hvilken dato begyndte Anden Verdenskrig, og hvem startede krigen ifølge avisen?
2. Hvem er nævnt som krigsdeltagere?

Dagligliv

3. Hvordan påvirkede krigsudbruddet dagliglivet i Danmark? Nævn tre eksempler på, hvordan Danmark forberedte sig på krig.
4. Hvordan påvirkede krigsudbruddet biltrafikken i Danmark, og hvem var undtaget fra de skrappe bestemmelser?

Koncentrationslejre og nazisme

5. Hvad skrev avisen om den tyske koncentrationslejr Ravensbrück?
6. Hvem var fangerne i Ravensbrück, og hvilket udtryk brugte tyskerne om fangerne i koncentrationslejrene?

Hvad skete der i 1940?

Brug de to sider om 1940 i avisen til at besvare følgende spørgsmål

Krigen

1. I september 1940 holdt Adolf Hitler en tale, hvor han forklarer, hvorfor England endnu ikke er slået. Hvad er den tyske diktators forklaring?

Besættelsen

2. Hvornår blev Danmark besat af Tyskland?
3. Hvordan skulle danskerne opføre sig over for tyskerne, ifølge Kongen og Regeringen?
4. Norge blev besat samtidig med Danmark. Hvordan reagerede den norske regering på den tyske besættelse af Norge?

Politik

5. Efter besættelsen i 1940 fik Danmark en ny regering bestående af Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre, Venstre og Konservativt Folkeparti. Hvornår dannes regeringen, og hvem er statsminister?

Dagligliv

6. Hvornår blev mørklægningen indført, og hvem havde pligt til at mørklægge?
7. Hvilke konsekvenser fik besættelsen for forsyningen af kaffe, te og sukker?
8. Hvad skulle man huske at gøre med ølkapserne, når øllerne var drukket?
9. Hvad havde en særligt opfindsom pølsevogns-ejer i København fundet på?
10. I en tid med voksende arbejdsløshed kunne man henvende sig på *Arbejdsanvisningskontoret* på Bispetorv. Hvem søgte arbejdskraft?

Etnisk udrensning

11. Hvem var ifølge Slovaqiets propagandaminister skyld i de politiske problemer i landet? Og hvad skulle der gøres ved problemet?

Nationalt sammenhold

12. I 1940 samlede danskerne sig i tusindvis om alsang ved store stævner. Hvor mange deltog ved alsangstævnet i september 1940?

Hvad skete der i 1941?

Brug de to sider om 1941 i avisen til at besvare følgende spørgsmål

Krigen

1. Hvilket land angreb Tyskland i juni 1941?
2. Hvis man ønskede at kæmpe for Tyskland i Waffen SS (Frikorps Danmarks eller Regiment Nordland), hvor skulle man melde sig? Og hvad skulle være grunden til at melde sig?

Politik

3. Den danske rigsdag vedtog en lov, som forbød politisk aktivitet for en bestemt politisk ideologi og et konkret politisk parti. Hvilken ideologi og hvilket parti var det, og hvorfor tror I netop denne politik blev forbudt?
4. I november 1941 tilslutter Danmark sig en international pagt i fællesskab med Tyskland, Italien, Japan m.fl. Hvilken pagt var det?

Aarhus

5. I 1941 fik Aarhus et nyt varetegn i forbindelse med byens 500-års jubilæum som købstad. Hvilket? Og hvilke fornemme gæster var inviteret til festlighederne?

Dagligliv

6. I januar kunne man i avisen læse, at et højt skattet dyr var "jaget vildt". Hvilket dyr var der tale om, og hvad skulle man bruge det til?
7. I april offentliggjordes den triste nyhed om, at to eftertragtede dagligvarer var blevet en "saga blot". Hvilke varer var der tale om?
8. Skofirmaet Hector tilbyder sandaler til 18,85 kr. Hvilket usædvanligt materialet er sandalerne lavet af?

Etnisk udrensning

9. I Berlin blev en jødisk mand dræbt af politiet. Hvilken forbrydelse var han ifølge tyskerne skyldig i?
10. Den tyske politiker og nazistiske leder, Alfred Rosenberg, fortalte ved en konference i Tyskland, hvad der skulle ske med Europas Jøder. Hvilken skæbne ventede der jøderne, hvis det stod til Rosenberg?

Hvad skete der i 1942?

Brug de to sider om 1942 i avisen til at besvare følgende spørgsmål

Krigen

1. 26. september 1942 blev Aarhus' centrum for første gang ramt af et Anden Verdenskrigs oftest benyttede våben, hvilket? Hvordan kunne man undgå at blive ramt?
2. Den danske, frivillige SS-enhed, Frikorps Danmark, rejste i 1942 atter til østfronten. Hvad kæmpede de ifølge avisen for?
3. Den sovjetiske diktator, Josef Stalin, udsendte i en dagsbefaling et usædvanligt hårdt krav til sine tropper. Hvordan lød ordren?

Politik

4. Hvorfor overtog socialdemokraten Vilhelm Buhl statsministerposten i maj 1942?
5. I september 1942 udsendte statsministeren en alvorlig advarsel til befolkningen via radioen. Hvad skulle befolkningen lade være med?
6. Hvem overtog statsministerposten fra Vilhelm Buhl i november 1942?

Dagligliv

7. Hvilket almindeligt kæledyr fandt vej til kødgryderne under besættelsen?
8. Hvilket smørepålæg reklamerede Otto Mønsted for? Og hvilke fantastiske egenskaber havde pålægget?

På kant med loven

9. En barbermester i Horslet kom i vanskeligheder med loven, fordi han havde et illegalt blad liggende fremme. Hvad hed bladet? Og hvilken straf fik barbermesteren?
10. I avisen omtaltes en "cykelskræller". Er der tale om et redskab eller en person? Hvad er det?
11. Justitsminister Thune Jacobsen fremsatte i december 1942 et lovforslag, der skulle forhindre sabotage. Hvad ønskede justitsministeren at beskytte?

Hvad skete der i 1943?

Brug de to sider om 1943 i avisen til at besvare følgende spørgsmål

Krigen

1. Hvor foregik de voldsomste krigshandlinger i 1943 ifølge Demokraten?

Politik

2. I marts 1943 var der folketingsvalg. Hvad gik Socialdemokratiet til valg for? Hvem vandt valget, og hvordan gik valget for det danske nazistparti, DNSAP?
3. Modstanden mod besættelsesmagten tiltog kraftigt i 1943 og sommeren blev urolig med demonstrationer og oprørsstemning. Regeringen opfordrede flere gange til, at befolkningen skulle holde inde med modstanden. Hvorfor?
4. Hvordan reagerede besættelsesmagten på den megen modstandsaktivitet og uro?
5. Hvorfor trådte ministeriet tilbage 31. august 1943? Hvad var der ifølge avisen sket op til denne dato, som gjorde denne handling nødvendig?

Dagligliv

6. Hvilke varer var der især mangel på og hvilke problemer medførte manglen? Giv mindst to eksempler på varer.
7. Urolighederne i Aarhus medførte stor bekymring for byens ungdom. Hvordan kom dette til udtryk i avisen?
8. Hungren efter tobak var stor i 1943. Hvad kunne man ifølge en annonce i avisen bytte sig til for cigaretter?

Modstand og terror

9. Den første dødsdom afsagt over en dansk modstandsmand fandt sted i 1943. Hvem blev henrettet? Hvem afsagde dommen? Og hvordan blev den eksekveret? Hvilken forbrydelse havde manden begået?
10. Hvad lovede den tyske værnemagt som belønning for at fortælle, hvad man vidste om sabotører?

Hvad skete der i 1944?

Brug de to sider om 1944 i avisen til at besvare følgende spørgsmål

Krigen

1. En af Anden Verdenskrigs største operationer fra de allieredes side fandt sted natten mellem 5. og 6. juni 1944: D-dag. Hvad tænker I om avisens beskrivelse af operationen? Giv nogle eksempler (citater) fra teksten, som underbygger jeres påstande.
2. Hvad står der i avisen om, hvordan jøderne blev behandlet? Hvem står bag denne forklaring?
3. Stemmer denne beskrivelse overens med, hvad I ved om behandlingen af jøder? Hvorfor/hvorfor ikke?
4. I juli 1944 blev Adolf Hitler udsat for et attentat forsøg. Beskriv hvad der skete, og hvem der stod bag? Hvordan omtales attentatet og resultatet af det? Hvad vil man signalere med det?

Dagligliv

5. Hvad skete der på Aarhus Havn i juli 1944, og hvilke midler blev taget i brug for at hjælpe de sårede?
6. Fra slutningen af august blev det umuligt at køre med offentlig transport i Aarhus. Hvorfor?
7. Den 19. september 1944 blev det danske politi "sat ud af funktion". Den tyske politichef i Danmark, SS- og Polizeiführer Pancke, oplyser i et opråb befolkningen om årsagerne til det nye tiltag. Hvorfor har besættelsesmagten ifølge Pancke fjernet det danske politi?
8. Hvad skete der med det danske politi i 1944? Læs også notitsen fra 26. september. Hvad ved vi med sikkerhed ud fra avisens beskrivelser, og hvad får læseren ikke af vide? Find ud af, hvad der skete med det danske politi?
9. Hvad sker der med et samfund præget af varemangel, når der ikke længere eksisterer et politi, og hvad gjorde kommunen i forsøget på at finde en erstatning for politiet?

Hvad skete der i 1945?

Brug de to sider om 1945 i avisen til at besvare følgende spørgsmål

Krigen

1. Hvilken nyhed om den tyske diktator og rigskansler, Adolf Hitler, blev bragt i avisen 2. maj 1945?

Dagligliv

2. Under besættelsen blev de fleste af byens kommuneskoler beslaglagt af besættelsesmagten og brugt til indkvartering af tropper eller indrettet som lazaretter for sårede soldater. Hvad gør man for, at eleverne fra Borgerskolen på Ingerslevs Boulevards kan modtage undervisning i foråret 1945?

Modstand og terror

3. Hvilke kendte steder i Aarhus blev udsat for bombeattentat i foråret 1945?
4. Hvilket ord bruges om sabotørerne, som blev dømt til døden i marts 1945? Hvad forbinder du med dette ord i dag? Var frihedskæmperne helte eller terrorister?
5. Der er et par notitser om danske mænd, der bliver skudt ned. Hvorfor tror I, de bliver skudt?

Befrielsen

6. I maj måned 1945 sker der en masse. Følg avisopslagene dag for dag. Lav en tidslinje med de vigtigste begivenheder i denne måned.
7. Hvad skete der med personer, som ifølge Danmarks Frihedsraade, havde samarbejdet med fjenden under besættelsen?
8. I et kundgørelse udsendt af Danmarks Frihedsraad blev det oplyst, at modstandsbevægelsen havde overtaget kontrollen med Danmark. Hvordan kunne man genkende frihedskæmperne?

Hvad skete der efter befrielsen i 1945?

Brug avisens sidste to sider til at besvare følgende spørgsmål

Krigen

1. Hvad skete der på Bornholm i 1945?
2. Hvad ville der ifølge de allierede ske med Japan, hvis de ikke overgav sig?
3. Hvad afgjorde, at man endelig kunne erklære verdensfred i august 1945?
4. Hvad ville man gøre i de japanske skoler, for at opdrage japanerne til at blive en fredselkende nation?

Dagligdag

5. I august blev de sidste skoler i Aarhus atter frigivet? Hvem havde boet på borgerskolerne i Fjordsgade og på Ingerslevs Boulevard, og hvad skulle der ske med disse personer efterfølgende?
6. Efter befrielsen var der atter valg i Danmark. Sammenlign med valget i 1943: Hvilke partier fik det bedste valg?

Lov og orden

7. Efter befrielsen vedtog folketinget en række love, der skulle straffe de danskere, der havde allieret sig med besættelsesmagten eller arbejdet for dem. Lovene blev kaldt forræderiloven eller landssvigerloven. Det blev besluttet at genindføre en særlig hård straf. Hvilken straf var der tale om, og hvem skulle udføre afstraffelsen?
8. I avisen kan du læse om to retssager mod personer, som var anklaget for stikkervirksomhed. Hvordan er de to sager forskellige fra hinanden?

Perspektiv

Til denne opgave skal du/I tage udgangspunkt i avisen som helhed.

1. Hvilken artikel gjorde størst indtryk på dig/jer og hvorfor?
2. Skriv tre stikord, som du/I mener beskriver situationen i Danmark under Anden Verdenskrig?
3. Hvilke befolkningsgrupper omtales negativt i avisen?
4. Nævn to artikler som beskriver begivenheder, som du/I fortolker som en protest eller modstand mod den tyske besættelse af Danmark. Hvilken type modstand/protest er der tale om? (aktiv/passiv)
5. Hvad kan vi lære af besættelsen og Anden Verdenskrig, som vi kan bruge i dag? Begrund dit/jeres svar.